

Sammen for villaksen!

Utfordringer og muligheter i lakseforvaltninga

Friskmelding av Rauma-elvene, Åndalsnes 01.11.19

NORSKE
LAKSEELVER

Villaksen: naturarv og næring

Turismen kom til Norge med laksefiskerne

Lakseelvene er varemerker

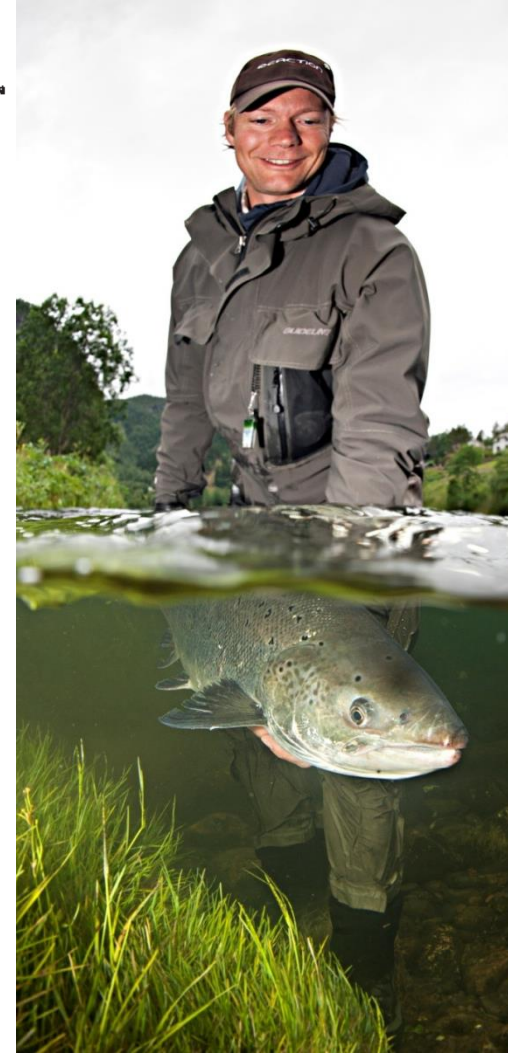
- Altaelva
- Lærdalselva
- Rauma
- Gaula
- Vefsna
- Driva

Juvalda

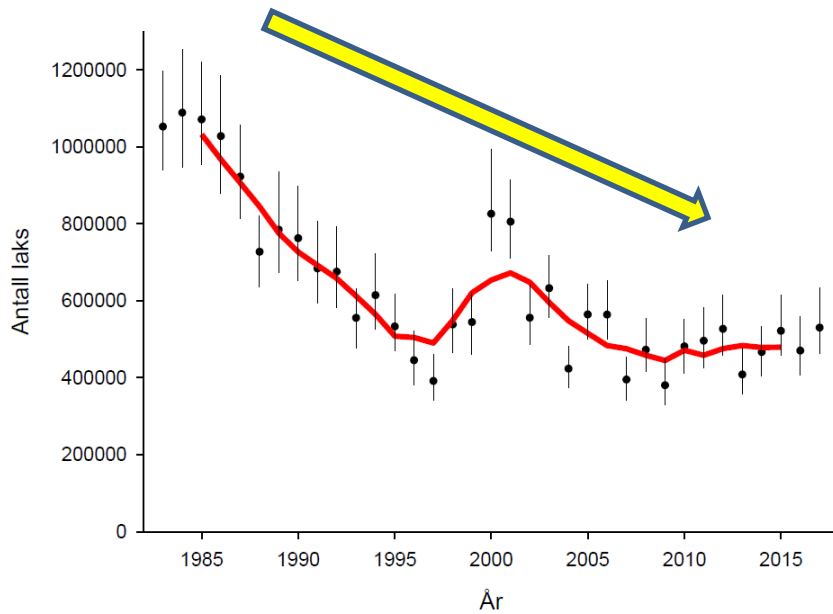
Laksefiske i Norge

- 450 lakseelver
- 10 000 rettshavere
- 80 000 fiskere
- 1,2 mrd./år
- 2-3 mrd. i potensial

Villaksen – en levende miljøindikator

- 50 % siste 30 år

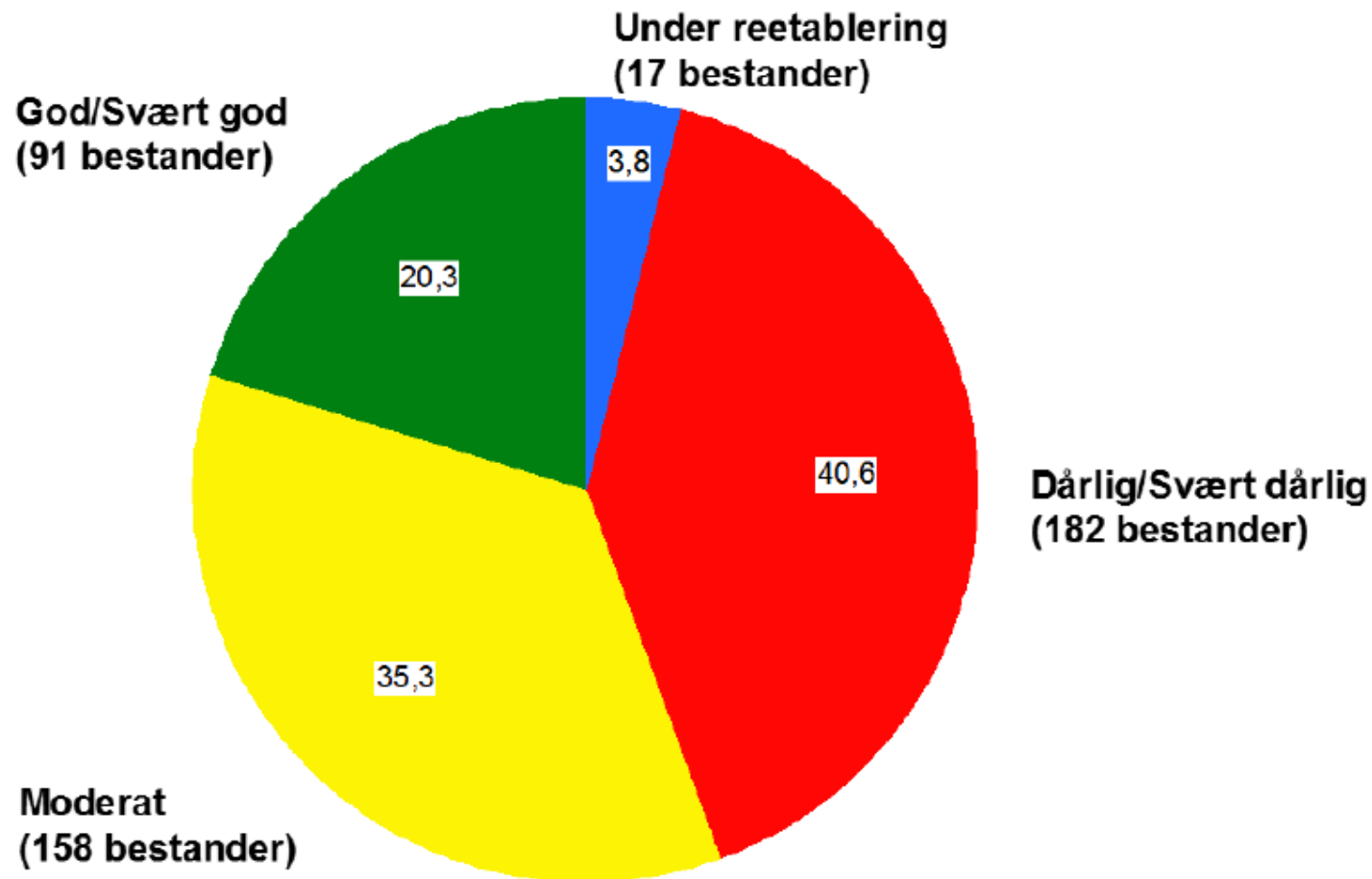

Figur 2.4. Beregnet innsig av alle størrelsesgrupper av laks til kysten av Norge i perioden 1983-2017. Punktene angir medianverdiene, mens de lodrette strekene angir spennet mellom minste og største verdi fra simuleringene. Den røde linjen er bevegelig gjennomsnitt basert på fem år.

Kilde: Rapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning nr. 11

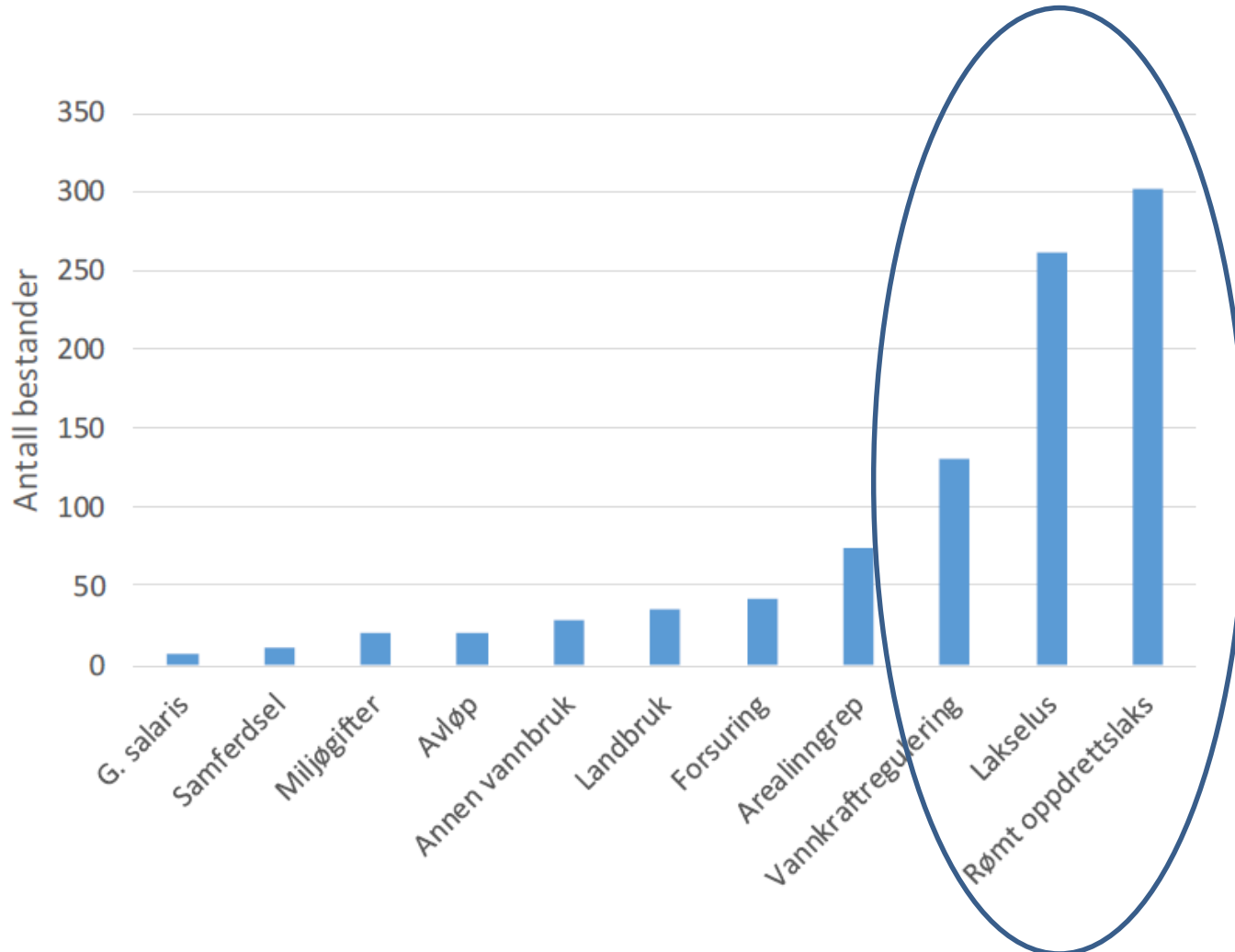
Status for 448 bestander av laks

Figur 3.1. Oversikt over klassifisering av tilstand i 448 norske laksebestander for perioden 2010-2014. Tallene i figuren angir prosentandeler.

Ulike påvirkningsfaktorer i antall elver

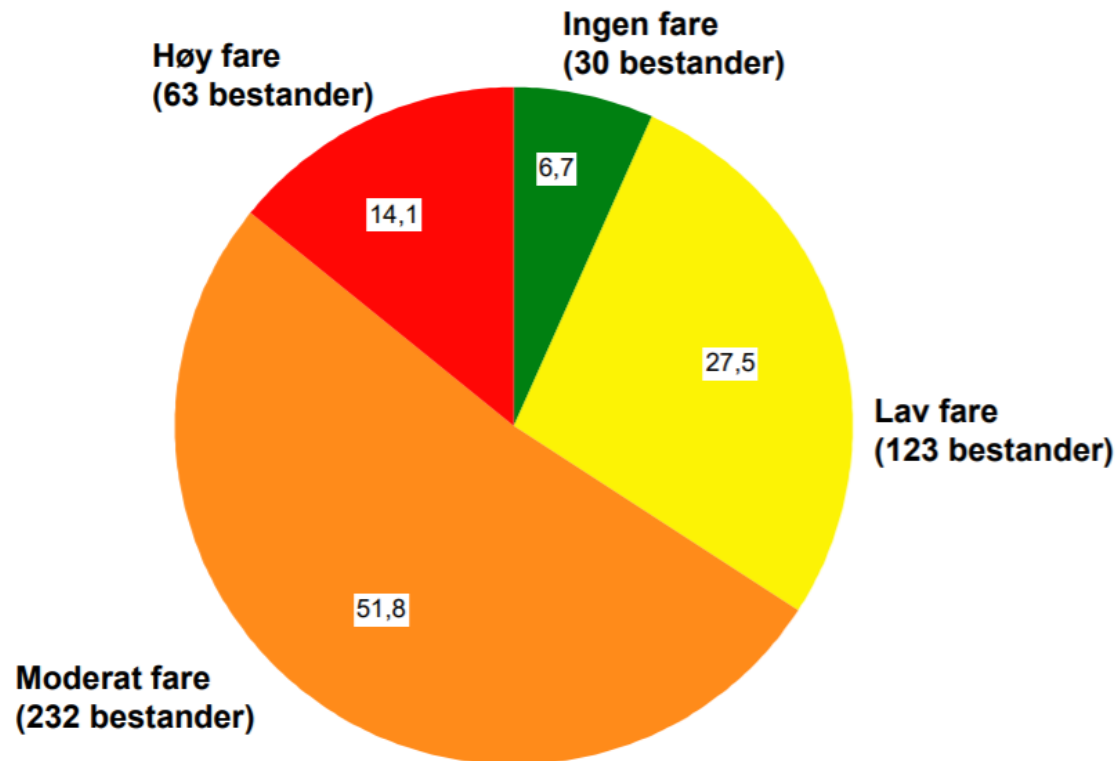
TEMARAPPORT FRA VITENSKAPELIG RÅD FOR LAKSEFORVALTNING NR. 6

Figur 3.3. Antall laksebestander som var negativt påvirket av ulike påvirkningsfaktorer for perioden 2010-2014. Totalt ble 448 bestander vurdert. Hver bestand kunne være påvirket av flere påvirkningsfaktorer.

Faren for forverring av situasjonen

TEMARAPPORT FRA VITENSKAPELIG RÅD FOR LAKSEFORVALTNING NR. 6

Figur 3.5. Fare for forverring av bestandssituasjonen i norske laksebestander uttrykt som antall og andel bestander i hver farekategori. Totalt ble 448 bestander vurdert for perioden 2010-2014. Tallene i figuren angir prosentandeler.

Norske Lakseelver

Organisasjon for fiskerettshavere og forpaktere i vassdrag med anadrom laksefisk

- Stiftet 1992
- Over 100 medlemselver i hele Norge
- 7000 fiskerettshavere
- 70 % av rettighetshaverne
- Kontor i Landbrukets Hus, Oslo

Styret

- Ragnhild Brennslett, Rana
- Vidar Børretzen, Etne
- Karianne Johansen, Alta
- Aksel Hembre, Stjørdalselva
- Vidar Skiri, Rauma
- Erik Skjævesland, Mandalselva
- Gudbrand Gulsvik, Skogeierforbundet
- Bodhild Fjelltveit, Bondelaget

Norske Lakseelver – *for mer liv i elva!*

Arbeidspilarer

- Livskraftige villaksbestander
- Bedre laksefiske for alle
- Aktiv lokal forvaltning

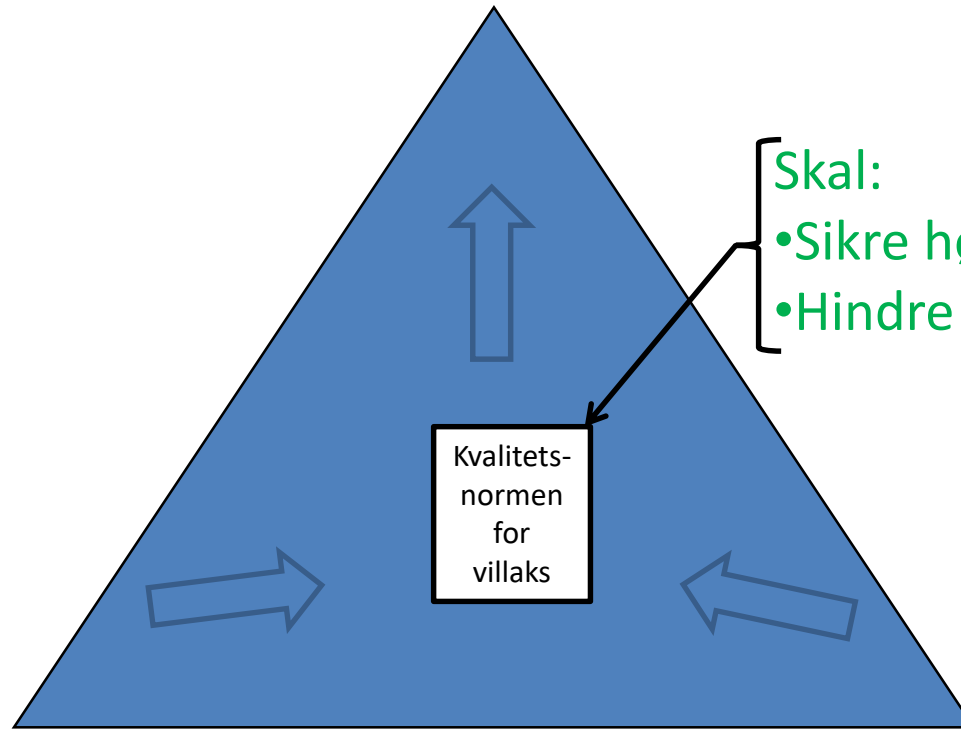
*Levende lakseelver gir
livskraftige lokalsamfunn!*

Tre formål i lakseloven skal ivaretas

Biologi

(sikre bestander og deres leveområder)

Fritidsfiske

Næringsutvikling

(økt avkastning for rettighetshavere)

Vi jobber for at...

- **kvalitetsnorm for villaks** må ligge til grunn for forvaltning av laks i sjø og elv
- **nasjonale laksefjorder og lakseelver** styrkes
- **kalking** av sure vassdrag
- bekjempelse av ***Gyrodactylus salaris***
- **gruveavfall** ikke skal dumpes i laksefjordene
- all **oppdrettsfisk** skal **merkes**
- all **oppdrett** må inn i **lukka anlegg**
- **miljødesign** gjennomføres i regulerte elver

Viktig arbeid i 2019

- Det internasjonale villaksåret 2019
- Nettsider og driftsplan på nett for elvene
- Kvalitetsnorm vs. Trafikklys (oppdrett)
- Vannkraft og revisjon
- Rammer for fiskeregulering 2021, inkl. sjølaksefiske

Regulering av laksefiske i elv og sjø

St.prp. nr. 32 (2006-2007):

- Bevare og gjenoppbygge laksebestandene
- Forvaltes til størst mulig nytte for samfunnet, rettighetshavere, og fritidsfiskere
- Redusere fisket på blandede bestander. Sjølaksefisket må derfor reduseres og sannsynligvis også fases ut i enkelte områder

Behov for bedre vern av villaksen

- I lakseloven er laksen i utgangspunktet fredet
 - ingen har rett til å fange laks
- Stortingets vedtak vern av villaksbestandene
- Forpliktelser gjennom NASCO
 - ikke fiske på blandede bestander
- Klimaendringer
- Ulovlig laksefiske og miljøkriminalitet
- Samfunnsøkonomi

Sjølaksefiske

Fangst i sjø og elv 2018 (SSB-tall)

Innsig 2018 (VRL): 450 000 stk. til norskekysten for å gyte

- Sjølaksefiske (875 fisker):
 - 323 tonn laks (85 119 stk)
 - 54,4 % av mengden avlivet villaks

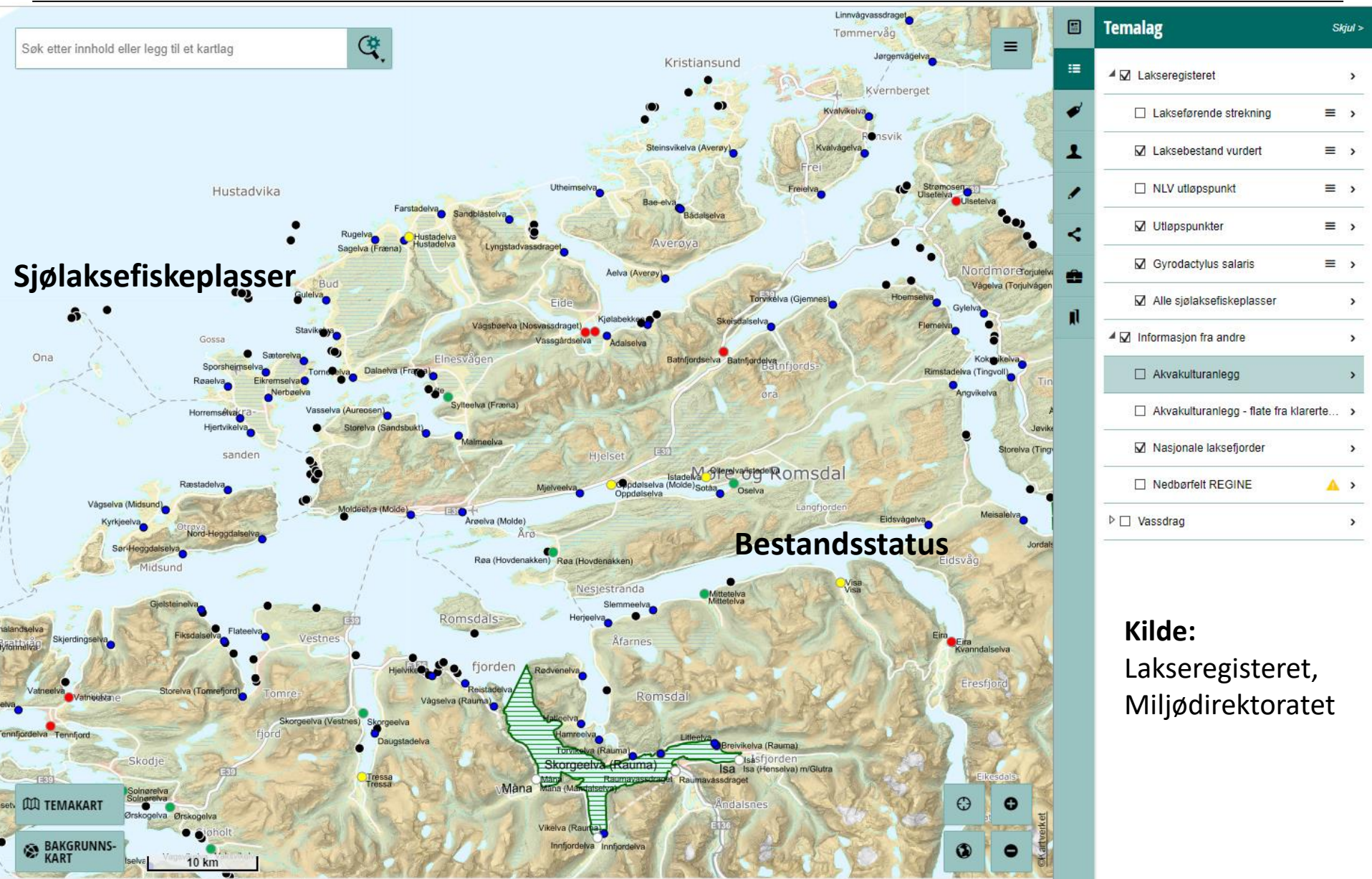
Hvilke elver disse fiskene tilhørte, er uvisst
- Elvefiske (80 000 fiskere):
 - 271 tonn laks
 - 45,6 % av mengden avlivet villaks (76 935 stk).

Elvefiskere satte også tilbake 22 000 laks slik at GBM ble sikret

Den svakeste bestanden må legge lista for reguleringene

- Ut fra biologiske hensyn og i tråd med NASCOs anbefaling må fiske på blandede bestander stoppes
- Dette er i samsvar med føre-var-prinsippet og med intensjonen i St.prp. Nr. 32 (2006-2007)

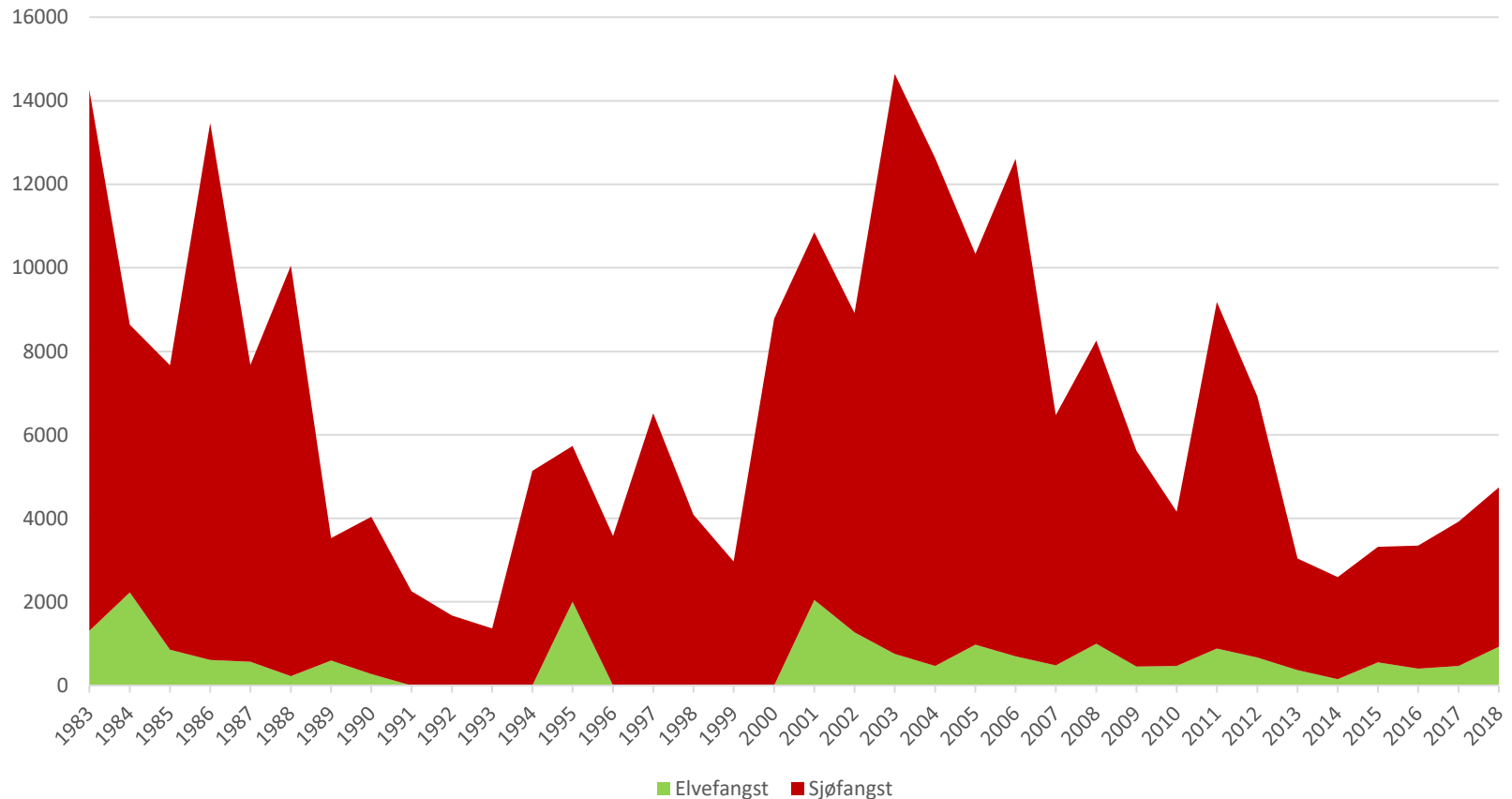
Nasjonale laksefjorder - Raumafjorden

Kilde:
Lakseregisteret,
Miljødirektoratet

Fangst sjø /elv fra 1983 – 2017

Laksefangst Rauma og Romsdalsfjorden 1987-2018

Krav til lokal forvaltning - § 25

- Driftsplan og lokale fiskeregler
- Løpende fangstrapportering
- Midtsesongsevaluering
- Oppsyn, info, desinfisering
- Overvåking gytefisk/ungeltetthet

Kunnskapsbasert lakseforvaltning

NORSKE LAKSEELVER
Søk resultatene for gjenutsetting: 36 treff

NULLSTILL

EKSTERN NYHET (3)
 SONE (2)

- for mer liv i elva

HJEM AKTUELT ELVER FAKTA ARTIKKEL LAKSEFISKE OMOSS SØK

Laksen har stor overlevelsessevne
05 JUNI 2018
Gjenutsetting av laks innebærer nesten alltid en viss dødelighet, og kan medføre endringer i vandringsmønstre. Men overlevelsen vil være ...

Gjenutsetting av laksefisk
14 MARS 2018
Fiskeforvaltningen har lange tradisjoner for å rette fisket mot ønskede fiskearter, størrelsesgrupper av fisk, kjønn eller livsstadier. Dette ...

Laksen har stor overlevelsessevne
13 JUNI 2018
Gjenutsetting av laks innebærer alltid en viss dødelighet, og kan medføre endringer i vandringsmønstre. Men overlevelsen vil være ...

VILLAKS nytt
Nr 1/2016

Temat: Villaksen i nord
Redning for Tana?
Fjellfisk i kongsfjord
Oppdrettsutfordringer

NORSKE LAKSEELVER

VILLAKS nytt
Nr 3/2016

Temat: Gjenutsett laks
Det nye oppdrettsregimet
Suksess med Camp
Signaler fra landsmøtet

NORSKE LAKSEELVER

Laksesesongen
2016
Norske Lakseelver

NORSKE LAKSEELVER

GJENUTSETTING AV LAKSEFISK - FANG OG SLIPP!

fisk

Årsmelding 2014-2015
Norske Lakseelver

NORSKE LAKSEELVER

VILLAKS nytt
Nr 2/2016

Temat: Lokal forvaltning
Få ungdommen ut i elva
Suksess i Lakseelv
Status for laksetrappet

NORSKE LAKSEELVER

VILLAKS nytt
Nr 2/2015

Villaksambassadører
Revisjon uten gevinst
Endelig sesongstart
Hva betyr havorukmeldingen?

NORSKE LAKSEELVER

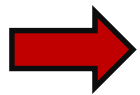
Muligheter for laksefisketurisme

- Fornybar ressurs
- Naturlig fortrinn
 - stor laks
 - mange elver
- Stort marked
- Uutnyttet potensial
- Verdiskapingen kommer mange til gode og forblir lokalt

Suksesskriterier

- Mye laks i elvene og fiskbar vannføring
- God utforming av fiskesoner (arrondering)
- Kombinere fiske med andre tjenestekjøp
- Bedre informasjon om elvene og fiskeplassene
- Markedsføring av både fiske og overnatting

Flere laksefiskere

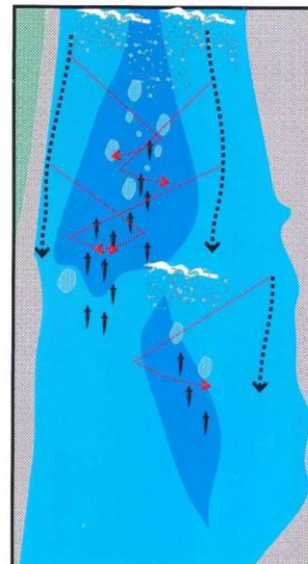
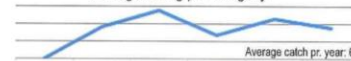
47. Réttarhylur

Réttarhylur is beautiful, comfortable to fish and fishes well from either bank. The river swings to the left and flows beneath a high rocky bank. You start fishing immediately below the rapids at the head of the pool and cover it by casting into the stream and letting the fly come round to your bank. On the north side there's a submerged shelf with a good taking lie just upstream and out from it. You fish downstream to a rock near the south bank. Many anglers fish this pool from the south bank after wading across below the pool and then walking up to start by the big rocks at the head. In high water there can be fish below the main part of the pool and this is best fished from the north bank.

Late in August 2009 a 102 cm cock was caught in Réttarhylur.

Average fishing pr. fishingday

Samarbeid om rekruttering

- Camp Villaks og det internasjonale villaksåret 2019

Lakseforvaltningen er en suksess

- Ansvarlig elveforvaltning

- Moderne sportsfiske
- kvoter og gjenutsetting

 Mer villaks til alle!

Villaksen mer truet enn noen gang

- 2019 historisk lavt antall: < 400 000 laks til 450 elver
- 110 stengte elver
- 80 % av elvene når ikke kvalitetsnormen
 - oppdrettsindustrien
 - vassdragsregulering
- Fare for forverring i 2 av 3 elver
- Omfattende fiske på blandede bestander i sjø
 - ca. 50 % av all villaks avlives i sjøen

Fratidas laksereregulering

- Må beskytte villaksen mot fiske på blandede bestander
- Regulering må ta hensyn til de svakeste bestandene og bestander under oppbygging (eks. etter Gyro)
- Ta høyde for klimaendringer
- Villaksens må beskyttes mot miljøkriminalitet
- Samfunnsøkonomiske hensyn må vektlegges
 - laksen kommer svært mange til gode i elvene

Mange organisasjoner er enige

Maren Esmark, Generalsekretær

 Naturvernforbundet

Lasse Heimdal, Generalsekretær

**NORSK
FRILUFTSLIV**

Torfinn Evensen, Generalsekretær

 **NORSKE
LAKSEELVER**

Jens Olav Flekke, Daglig leder

Stiftelsen
Reddvillaksen.no

Eldar Berlie, Generalsekretær

Sigrid Hjørnegård, Generalsekretær

NORGES BONDELAG

Sammen for villaksen!

Lykke til med arbeidet i elvene!